

בס"ד

מבוא וסיכום למאמר השבועי העולמי מהספר הקדוש

אמרי מנחם

פרשת במדבר

מה בין מנינו של הקב"ה למנינו של בשר ודם -
ומהו חייבתן של ישראל שהקב"ה מונה אותם בכל שעה.

ר'קראת שבת לכו ונלכוד

עומק המשמעות של מנין ודגלי בני ישראל
כהכנה למתן תורה

ואיזה דרך ישרה צריך שיבור לו האדם מתוקף
קדושת מנינם ודגליהם של ישראל.

שנה ז - גליון דש - פרשת במדבר תשפ"ה

מבוא המאמר.....	1
תוכן המאמר.....	ח
אמרי מנחם.....	י
סיכום המאמר.....	יג
הוראה למעשה בעבודת ה'.....	טו
לקראת שבת פרשת במדבר לכו ונלכה.....	טז

לוח סדר הלימוד בחודש סיון:

פרשת במדבר אות ט.

הנושא: קוב"ה אורייטא וישראל בשורשם חד ממש מכח האבות, ולזה צריך להיזהר ביותר במדת הכנעה וענוה שלא להיפרד מהשורש ח"ו.

חג השבועות אות ג.

הנושא: למה הוצרכו ישראל לכפיית ההר כגיגית אחר שכבר הסכימו כולם יחד ואמרו נעשה ונשמע.

פרשת נשא אות טז.

הנושא: בשבת שוהל פיהערן קורין על פי רוב פרשת נשא, כי משם ניקח הוראה איך לעשות את הכלי להחזקת התורה.

פרשת בהעלותך אות ג.

הנושא: כל אחד מישראל הוא עצמיות התוה"ק, וצריך להאיר את אור התורה הצפונה בלב כל אחד מישראל.

פרשת שלח אות י.

הנושא: מעיקרי עבודת האדם הוא להעלות את הגשמיות לרוחניות, ובאכילה ושתייה כראוי יהיה השולחן לפני ה' בבחינת וברחמים.

לעשות רצון צדיק

הלימוד השבועי העולמי

בסע"ח"ק

אנרי מנחם

...ע"פ...

"בעהט איך למעשה יעדער איינער פון אונז זאל נעמען כאטש איינמאל א וואך קובע זיין א שיעור און דעם ספר..." (בקשתי שכל אחד מאתנו יקבע שיעור ללמוד בזה הספר לכל הפחות פעם אחת בשבוע).

מתוך דא"ח מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
במעמד סיום השלמת הספר - י"ז אדר תשע"ז

...ע"פ...

ברצוני לבקש, כאשר לאחרונה הושלמה הדפסת ספרו של כ"ק אאמו"ר זצלה"ה זי"ע, ספר הק' אמרי מנחם, ומפרסמים בכל שבוע מאמר אחד "א לייכטער שטיקל ש'העולם' לומד בצוותא חדא, אבקש בזאת מה'עולם' כאן שיצטרפו ללימוד זה, וזה יהיה לנחת רוח לאאמו"ר זצלה"ה שהיתה בקשתו להדפיס את הספר כדי "אז יודן זאלן לערנען אין דעם" "און דאס וועט זיין אונזער התחברות והתקשרות וייטער".

דברי פרידה מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
במוצ"ש התאחדות בארה"ב, סיון תשע"ז

יו"ל לעידוד הלימוד השבועי העולמי שנתקן
בהוראתו ובהדרכתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
לתגובות והערות ולהצטרפות לרשימת התפוצה
imreimenachem@gmail.com
כמו"כ ניתן להשתתף בהוצאות הגיליונות הבאים
עיצוב ועימוד: 0548538799

לרפואתה ולהחלמתה המהירה והשלמה

של האשה החשובה

מרת שרה גולדא בת רחל לאה

בתושח"י.

פטרון החודש

ידידנו היקר והנכבד
איש טוב ומטיב רודף צדקה וחסד
הרה"ח ר' אהרן הרשלר שליט"א

לעילוי נשמות חמיו
הר"ר דוד ב"ר מרדכי ז"ל
נלב"ע חג השבועות תשמ"ז

ת.ג.צ.ב.ה.

זכות רביה"ק זי"ע וזכות זיכוי הרבים
תגן עליו ועל ב"ב להתברך בכל הטוב
ולהצלחה בכל העניינים

לעילוי נשמת

"עבדא דקודשא בריך הוא", זכה וזיכה רבים
הגה"צ רבי שמואל צבי ב"ר בנימין זצ"ל
קובלסקי

רב בית המדרש סוכטשוב ב"ב
נלב"ע כ"ג סיון תשס"ג
ת.ג.צ.ב.ה.

הונצח ע"י המשפחה

זכות רביה"ק זי"ע וזכות זיכוי הרבים יגן עליהם
להתברך בכל הטוב ולהצלחה בכל העניינים
אכ"ר

וזהיו נכונים

הרה"ק המגיד מקאז'ניץ בעל עבודת ישראל זי"ע נתן עצה נאמנה:
כשבא ר"ח סיון עד חג השבועות לקרוא באותו עסק התורה
ולהמשיך לו זה הקדושה שנתגלה ביום זה, וזלה"ק:

'ביום הזה באו מדבר סיני' ופירש": לא היה צריך לכתוב ביום הזה, אלא שיהיו דברי תורה חדשים עליך כאילו היום נתנו. נראה לרמז בדברי קדשו, כי באמת בכל שנה ושנה כל ימי עולם נתגלה הדבר ההוא שהיה בימים ההם, כגון בימי פסח שיצאו ממצרים. גם בכל שנה יש נפשות מיישראל שיוצאים ממצרים, וגם בחודש הזה כיון שקרבו לפני הר סיני נתגלה גם כן שיוכלו לקרב את עצמם להקב"ה ולקבל התורה, ולקרב עצמן לפני הר סיני. 'סיני' מלשון שנאה - שישנא לכל דבר רע, כמו שאמרו חז"ל 'סיני' שבו ירדה שנאה לעכו"מ, ר"ל למעשה עכומ"ז.

"ולזה צריך כל אדם כשבא ר"ח סיון עד חג השבועות לקרות באותו עסק התורה ולהמשיך לו זה הקדושה שנתגלה ביום זה"

וזהו שפירש"י שיהיו דברי תורה חדשים עליך כאלו היום נתנו, דהיינו שבאמת נתגלה כל דבר בעתו כמו שכתוב: 'באו מדבר סיני' ר"ל שעשאו עצמם כמדבר הזה שהוא ריק ואין בו שום דבר טוב, כך גם הם חשבו עצמם כמדבר שלא התחילו בעבודת ה' כלל.

**לתועלת הציבור אנו מביאים בזאת את סדר ההשתלשלות
מיום בואם של ישראל למדבר סיני ביום ראש חודש סיון ועד לאחר מתן תורה.**

ראש חודש - א סיון ..... פרק יט פסוק א-ב
יום המיוחד ב סיון ..... פרק יט פסוק ג-ח
ג' ימי פרישה והגבלה ד סיון ..... פרק יט פסוק ט-טו, פרק כד פסוק א-ג
כריתת ברית ה סיון ..... פרק כד פסוק ד-יא
חג השבועות ו סיון ..... פרק יט פסוק טז-כג

נזכיר בזה גם את מה שכתב הרה"ק רבי מנחם מנרל מרימנוב זי"ע : שמראש חודש סיון כשבאו למדבר סיני ועד יום קבלת התורה היו בני ישראל מאריכים בתפילת 'אהבה רבה' בהשתפכות הנפש, ומעומק לבם היו זועקים 'והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצותיך' כהכנה לקבה"ת...

להכין חפץ וכלי להחזיק האור תורה הקדושה

ידוע מה שכתבו בשם הרמב"ן ז"ל על הפסוק מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ, פירוש, כשמגיע לאדם איזה התעוררות להבורא ב"ה, אזי תיכף ומיד יראה לעשות לה כלי, כי חפץ הוא מלשון כלי, והתורה הוא החפץ והכלי, להחזיק האור תורה הקדושה הגנוז בה. ה' ישים בלבנו אהבתו ויראתו ואהבת רעים, ונזכה לקבלת התורה, ולבלוע קדושת התורה בתוכנו, וכמו שנאמר כי נעים כי תשמרם בבטן, וכדרשת חז"ל אימתי דברי תורה נעים בזמן שתשמרם בבטן, ועל ידי שנבלע התורה הקדושה, שהוא סמא דחיי, נזכה להפליט כל המחשבות רעות והרהורים רעים, וגם כל המחלות שבקרבתנו, ונזכה לרפואה בגוף ובנפש, אמן.

(לשון הישמח ישראל ר"ח סיון סוף אות ד).

כ"ק מרן הישמח ישראל זי"ע כותב על הכתוב 'וספרתם לכם ממחרת השבת':

בימים האחרונים של הספירה ובפרט בשבת קודש, יכול כל אחד על ידי שמירת ש"ק, לתקן כל ימי הספירה ולמשוך על עצמו עול מלכות שמים ממידת מלכות. וכמאמרם של הקדושים, כאשר ירים איש קצה המטה, יתרומם כל המטה, כן כאשר יתקן איש בימים האחרונים יתוקן כל הזמן. 'ועד ממחרת השבת השביעית תספרו' – תזכרו [מלשון ספיר] כל החמישים יום. אמן, וכן יהי רצון.

מבוא המאמר

כשישראל עושין רצונו של מקום יש להם מנין באיכות ולא בכמות ואז ברכתם היא ללא גבול ומיצר

המאמר השבועי (במדבר אות ב) שלפנינו מרבינו זי"ע הוא הכנה דרבה לקראת חג השבועות זמן מתן תורתנו הבעל"ט (כפי שכותב רבינו בסיום המאמר). תוכן המאמר בא לבאר את הפירוש הנכון והאמיתי מה נקרא "עושין רצונו של מקום", ולמה זוכים אז בחיבה יתירה שהקב"ה מונה אותם בכל שעה, ומה המשמעות והתועלת שיש במנין זו, ובתוך הדברים יתבאר עוד כמה דברים כדרכו בקודש. יסודותיו של המאמר הם בהררי קודש על פי המבואר בספה"ק ישמח ישראל (פרשה זו אות ה) יסוד גדול ונורא בענין מספר ומנין על פי דעת תורה שהיא ההפך הגמור מדעת בעלי בתים, ובלשונו הק':

"כי הנה מדרך העולם כל דבר חשוב מונין אותו מחמת חשיבותו וחביבותו, ונחלקו בגמרא אי את שדרכו לימנות, היינו רק מה שכל העולם מחשיב נחשב לדבר חשוב ואינו בטל מחמת חשיבותו, או כל שדרכו לימנות, היינו אף אם הדבר בעצמו אינו חשוב אלא שהבעה"ב מחשיב אותו גם זה נקרא דבר חשוב ואינו בטל, אמנם באמת כל זה אינו אלא בראיה גשמית, אבל עיקר אמתת החשיבות הוא רק מה שנחשב לדבר חשוב להימנות בעיני השי"ת, בורא העולם ומקיימו, שהוא חי וקיים תמיד, ודבריו חיים וקיימים לעד, ולא יוכל המנין שלו להתבטל לעולם, ומה היא החשיבות אצלו ית', הענוה והשפלות, זה חשוב וחביב לפניו להימנות ביותר, כמאמרם ז"ל אמר להם הקב"ה לישראל חושקני בכם שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטין עצמכם לפני, ובזה משונה מנין הקב"ה ממנין בשר ודם, כי בו"ד מונה הישיות, דבר הניכר לעין, וכל מה שניכר יותר הוא מונהו ביותר, כי בו"ד אינו מונה אלא הכמות, אבל הקב"ה עיקר מנינו אינו רק ה'אין', היינו הביטול מהישיות, כי עיקר מנינו היא האיכות, והאיכות היא ה'אין', הביטול בפני מציאותו יתברך".

ועפי"ז יבאר רבינו את עומק המכוון בדברי חז"ל, 'בזמן שישראל עושין רצונו של מקום' שהם נכנעים ומתבטלים בפני הדר גאונו ית' כאפס וכאין, אשר בזה הנם עושים רצונו, היפך המתגאה שהוא מורד במלכות שמים, אזי נאמר עליהם 'אשר לא ימד ולא יספר', היינו שלא יהיה מספרם בכמות, אלא יהיו נמנים במנינו של הקב"ה, אשר 'לא' ימד ו'לא' יספר, שמוזרד וסופר את ה'לא', היינו מנין באיכות, שעיקרו רק האין והביטול, אבל 'בזמן שאין עושין רצונו של מקום', שיש להם חלילה גיאות והתנשאות, ואינם מתבטלים אליו ית', שזהו היפך רצונו ית', אזי נאמר עליהם 'והיה מספר בני ישראל כחול הים', חול רומז לעלמא דפרודא, כי חול אין לו דיבוק וקיבוץ יחד ומתפרד תמיד כל קורט מרעהו, ואז מספרם הוא בכמות, אבל לא מספרו של הקב"ה. וזהו כוונת רש"י ל'מתוך חיבתך לפנינו מונה אותם כל שעה', שכאשר הם עושים רצונו של מקום, וחביבים וחשובים אצלו ית', ע"כ מתוך חיבתך מונה אותם הוא ית' כל שעה, מנין באיכות, בבחינת 'לא' ימד ו'לא' יספר.

ויוסיף לבאר את התועלת והברכה שיש במנין זה של הקב"ה, והוא כמו שנאמר ליעקב אבינו ע"ה 'והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה', כי ע"י התחברות זה עם זה כעפר מתוך הכנעה כאפס ואין, בבחינת ונפשי כעפר לכל תהיה, זוכים לנחלה בלי מצרים, בלי מיצר וגבול, כי ב'אין' אין שום מיצר. וזה הוא רב כח קדושת השבת קודש, שעל ידה משיגים מדת אין, בשים לב כי הוא אסור במלאכה, ואעפי"כ מניח מתברכאן כל שיתא יומין, **מזה נראה שמעשי בני אדם אינם כלום, וניכר כח השי"ת לבד שמשפיע אף בלתי פעולת בו"ד, וממילא אין לאדם על מה להתגאות, ולכן המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים, וזה הוא הכנה לקבלת התורה.**

במאמר 'לקראת שבת' הרחבנו את כל הדברים בתוספת ביאור בענין של מספר בני ישראל עם הענין של דגלי ישראל באותות לבית אבותם, וקישור כל העניינים הללו לחודש סיון בכלל הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, ועל יום חג השבועות זמן מתן תורתינו בפרט, ואיזה דרך ישירה צריך שיכור לו האדם מתוקף קדושת מנינם ורגליהם של ישראל.

תוכן המאמר

עיקר אמתת החשיבות הוא רק מה שנחשב לדבר חשוב להימנות בעיני השי"ת, בורא העולם ומקימו, שהוא חי וקיים תמיד, ודבריו חיים וקיימים לעד, ולא יוכל המנין שלו להתבטל לעולם. ובזה משונה מנין הקב"ה ממנין בשר ודם, כי בו"ד אינו מונה אלא הכמות, אבל הקב"ה עיקר מנינו אינו רק ה'אין', היינו הביטול מהישות, כי עיקר מנינו היא האכיות, והאכיות היא ה'אין', הביטול בפני מציאותו יתברך.

מביא את קושית המפרשים על מה שכתב רש"י ל בטעם מנינם של ישראל "מתוך חיבתן לפנינו מונה אותם כל שעה", הלא בגמ' משמע וכן מפורש במדרש שכאשר עושים רצונו של מקום אז לא ימד ולא יספר, ורק כאשר אין עושים רצונו אז יש להם מספר, ואינם חביבים אצלו ית"ש • מיישב בהקדם דברי הישגח ישראל כי הנה מדרך העולם כל דבר חשוב מנין אותו מחמת חשיבותו וחביבותו, ונחלקו בגמרא אם הדבר בעצמו אינו חשוב אלא שהבעה"ב מחשיב אותו גם זה נקרא דבר חשוב ואינו בטל, אמנם באמת כל זה אינו אלא בראיה גשמית, אבל עיקר אמתת החשיבות הוא רק מה שנחשב לדבר חשוב להימנות בעיני השי"ת, בורא העולם ומקימו, שהוא חי וקיים תמיד, ודבריו חיים וקיימים לעד, ולא יוכל המנין שלו להתבטל לעולם • הענה והשפלות, זהו הדבר החשוב וחביב לפניו להימנות ביותר, ובזה משונה מנין הקב"ה ממנין בשר ודם, כי בו"ד מונה הישיות, דבר הניכר לעין, וכל מה שניכר יותר הוא מונחו ביותר, כי בו"ד אינו מונה אלא הכמות, אבל הקב"ה עיקר מנינו אינו רק ה'אין', היינו הביטול בפני מציאותו יתברך • לפי זה מבאר את כוונת הגמ', 'בזמן שישראל עושים רצונו של מקום' - שהם נכנעים ומתבטלים בפני הדר גאווה ית"ש כאפס וכאין, אשר בזה הנם עושים רצש"מ, היפך המתגאה שהוא מורד במלכות שמים, 'לא ימד ולא יספר', שלא יהיה מספרם בכמות, אלא יהיו נמנים במנינו של הקב"ה, אשר 'לא ימד ולא יספר', שמורד וסופר את ה'לא', היינו מנין באכיות, שעיקרו רק האין והביטול • אבל 'בזמן שאין עושים רצונו של מקום', שיש להם גיאות והתנשאות, אז 'זהה מספר בני ישראל כחול הים', חול רומז לעלמא דפרודא, כי חול אין לו ריבוק וקיבוץ יחד, וטורע שכל פירוד נצמח מגיאות, אז מספרם הוא בכמות, אבל לא מספרו של הקב"ה • מעתה מבואר דברי רש"י ז"ל 'מתוך חיבתן לפנינו מונה אותם כל שעה', היינו כי כאן נאמר 'במדבר סיני', המורה על הכנעה, שאז הם חביבים וחשובים אצלו ית", ע"כ מתוך חיבתן מונה אותם הוא ית" כל שעה, מנין באכיות, בבחינת 'לא ימד ולא יספר' • בזה מפרש עוד מה שפירש בישגח ישראל את מאה"ב 'מי מנה עפר יעקב', מי מנה דבר הסמיו מן העין, שאינו ניכר בשום ישות, כי המה עפר ממש, ע"כ, כי עפר מורה על אחרות, שמתרסק ומתחבר לאחד, לא כחול שנפרד תמיד מרעהו, ולזאת מי יכול למנותם, כי המה בגדר אין, הסמיו מן העין הגשמי, שא"א למנותו אלא באכיות, ובמנין זה שרויה הברכה, כי אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמיו מן העין • זהו שאנו מבקשים ונפשי כעפר לכל תהיה פתח לבי בתורתך, שאזכה להתחבר ולהתאחד עם כל ישראל כעפר שנרכב ונעשה אחד, מכה הכנעה והתבטלות, ואז אזכה שתפתח לבי בחכמת התורה, וכן היה בעת קבלת התורה, שכיון שבאו כולם לפני ה' סיני נעשו כולם חנייה אחת, אמר הקב"ה הרי שעה שאני נותן תורה לבני • זהו הברכה שנאמר ליעקב אינו ע"ה 'זהה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקרמה וצפונה ונגבה', כי ע"ה התחברות זה עם זה כעפר מתוך הכנעה כאפס ואין, בבחינת ונפשי כעפר לכל תהיה, זוכים לחלה בלי מצרים, בלי מיצר וגבול, כי ב'אין' אין שום מיצר • וזה הוא רב כח קדושת השבת קודש, שעל ידה משיגים מדת אין, בשם לב כי הוא אסור במלאכה, ואעפ"כ מניה מתברכאן כל שיתא יומין, מזה ראה שמעשי בני אדם אינם כלום, וניכר כח השי"ת לבד שמשפיע אף בלתי פעולת בו"ד, וממילא אין לאדם על מה להתגאות, ולכן המענה את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים, וזה הוא הכנה לקבלת התורה.

המאמר

חשוב להימנות בעיני השי"ת, בורא העולם ומקיימו, שהוא חי וקיים תמיד, ודבריו חיים וקיימים לעד, ולא יוכל המנין שלו להתבטל לעולם, ומה היא החשיבות אצלו ית', הענוה והשפלות, זה חשוב וחציב לפניו להימנות ביותר, כמאמרם ז"ל (מולין פט:). אמר להם הקב"ה לישראל חושקני בכס שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אחת ממעטין עצמכם לפני, ובזה משונה מנין הקב"ה ממנין בשר ודם, כי בו"ד מונה הישיות, דבר הניכר לעין, וכל מה שניכר יותר הוא מונה ביותר, כי בו"ד אינו מונה אלא הכמות, אבל הקב"ה עיקר מנינו אינו רק ה'אין', היינו הביטול מהישיות, כי עיקר מנינו היא האיות, והאיות היא ה'אין', הביטול בפני מציאותו יתברך, יעוין שם ד"ק בארובה.

ונראה שזהו כוונת הגמ', כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום כאן בזמן ששין עושין רצונו של מקום, ר"ל 'בזמן שישראל עושין רצונו של מקום' שהם נכנעים ומתבטלים בפני הדר גאווה ית' כאפס וכאין, אשר בזה הנם עושים רש"מ, [כלכתיב (משלי כב, ד) עקב ענוה יראת ה', וכתוב (תהלים קמו, יא) רואה ה' את יראיו], היפך המתגאה שהוא מורד במלכות שמים כמבואר באגרת הרמב"ן ז"ל, והמורד אינו עושה רצונו של מי שהוא מורד בו, אזי נאמר עליהם 'אשר לא ימד ולא יספר', היינו שלא יהיה מספרם בכמות, אלא יהיו נמנים בזמניו של הקב"ה, אשר 'לא' ימד ו'לא' יספר, שמורד וסופר את ה'לא',

[ב] וידבר ה' אל משה במדבר סיני וגו' (א, א), פירש רש"י ז"ל מתוך חיבתו לפניו מונה אותם כל שעה, והקשו הלא בגמ' איתא (יומא כב:) רבי יונתן רמי כתיב (הושע ב, א) והיה מספר בני ישראל כחול הים וכתוב (סא) אשר לא ימד ולא יספר, לא קשיא כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום כאן בזמן שאין עושין רצונו של מקום, ובפשוט פתח במאי דסליק, שכאשר עושין רצונו של מקום אז לא ימד ולא יספר, וכאשר אין עושין רצונו אז יש להם מספר, וכן מפורש במדרש (במדבר ב, יח) בזמן שאין עושין רש"מ יש להם מספר ובזמן שהם עושין רש"מ אין להם מספר אלא אשר לא ימד ולא יספר, נמצא א"כ שכאשר יש להם מספר זה מפני שאין עושין רצונו של מקום, ואינם חביבים אצלו ית"ש, ומה זה שכתב רש"י ז"ל מתוך חיבתו מונה אותם כל שעה.

וב"ל לומר לפענ"ד על דרך המבואר בספה"ק **ישמח ישראל** (פרשה זו אות ה) כי הגה מדרך העולם כל דבר חשוב מונין אותו מחמת חשיבותו וחביבותו, ונחלקו בגמרא (ביצה ג) אי את שדרכו לימנות, היינו רק מה שכל העולם מחשיב נחשב לדבר חשוב ואינו בטל מחמת חשיבותו, או כל שדרכו לימנות, היינו אף אם הדבר בעצמו אינו חשוב אלא שהבעה"ב מחשיב אותו גם זה נקרא דבר חשוב ואינו בטל, אמנם באמת כל זה אינו אלא בראיה גשמית, אבל עיקר אמתת החשיבות הוא רק מה שנחשב לדבר

היינו מניין באיכות, שעיקרו רק האין והביטול, אבל 'בזמן שאין עושין ראונו של מקום', שיש להם חלילה גיאות והתנשאות, ואינם מתבטלים אליו ית', שזהו היפך ראונו ית', כדליתא בגמ' (סוטה ה.) כל אדם שיש בו גסות הרוח אמר הקב"ה אין אני והוא יכולין לדור בעולם, אזי נאמר עליהם 'והיה מספר בני ישראל כחול הים', חול רומז לעלמא דפרדא, כדליתא בספ"ק עבודת ישראל (ד"ר) (חטובה) על תשובת הלל (שבת לא.) מפני מה עיניהם של תרמודאין טרופות, מפני שדרין בין החולות, ופירש רש"י ז"ל שעיניהם כהות מראות מפני החול שמגשש לעיניהם, היינו כי מסתמא כאשר אנו רואים שעיניהם כהות מראות, פנימיות הענין מרמז שהם מעולמות נמוכים אשר טח עיניהם מראות להביט בקדושה, והטעם מפני שדרין בין החולות, ר"ל מחמת שהם בעולם הנקרא רשות הרבים וטורי דפרדא (עי' זוה"ק ח"א קנה. ח"ב רלב.) המכונה כלשון 'חול', כי חול אין לו דיבוק וקיצוץ יחד ומתפרד תמיד כל קורט מרעהו עיי"ש, וגודע שכל פירוד נלמח מגיאות, כאמרם ז"ל (סוטה מז.) משרבו זחוחי הלכ רבו מחלוקת בישראל, ע"כ בשעה שאין עושין ראש"מ, שיש אללם גיאות, המה 'כחול הים', שיש ביניהם פירוד הגובע מן הגאווה, ואז מספרם הוא בכמות, אבל לא מספרו של הקב"ה.

ומעתה יבואר פירוש רש"י ז"ל 'מתוך חיתתו לפנינו מונה אותם כל שעה', היינו כי כאן אמר הכתוב וידבר ה' אל משה 'במדבר סיני', המורה על היות ישראל במדת הכנעה, כדרשת חז"ל (במדבר"ר א. ז.) כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר אינו יכול לקנות את החכמה והתורה לכך נאמר במדבר סיני, וכיון שכן הגה הם עושים ראונו של מקום, וחביבים וחשובים אליו ית', ע"כ מתוך חיתתו מונה אותם

הוא ית' כל שעה, מנין באיכות, בבחינת 'לא' ימד ו'לא' יספר.

ובזה יש להמתיק מה דליתא בישמח ישראל (ס) פירוש הפסוק (במדבר כג. י) מי מנה עפר יעקב, מי ימנה דבר הסמוי מן העין, שאינו ניכר בשום יסויות, כי המה עפר ממש, ע"כ, היינו עפר מורה על אחדות, שמתדבק ומתחבר לאחד, לא כחול שנפרד תמיד מרעהו, שישראל בהכנעתם המה בזהבה ואחור כדוגמת העפר, והוא בחינת עפר יעקב, על שם יעקב אבינו ע"ה, שלימו דאבהן (זוה"ק ח"א קמז.) שהיה במדריגת הענוה, כמאמר הכתוב (עמוס ז.) מי יקום יעקב כי קטן הוא, שהיא השלימות, כפי רש"י ז"ל (ע"ז א.) תמים דרכיו, עניו וספל רוח, אשר משורש כוחו ומדתו זו זוכים ישראל אל האחדות כעפר, ולאחז מי יכול למנותם, כי המה בגדר אין, הסמוי מן העין הגשמי, שא"ל למנותו אלא באיכות, ובמנין זה שרויה הברכה, כמו שאמרנו (תענית ח.) אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין, וכי לית ברכתא שריא במלה פנימא וחסינא אלא באחר שלים (זוה"ק ח"ג רלו.).

וזהו מאמרנו (אלקי נאור) ונפשי כעפר לכל תהיה פתח לבי בתורתך (עין ישמח ישראל סס.) היינו שאזכרה להתחבר ולהתאחד עם כל ישראל כעפר שנדבק ונעשה אחד, מכח הכנעה והתבטלות, ואז אזכרה שתפתח לבי בחכמת התורה, כדליתא בספ"ק ראשית חכמה (שער הענוה פרק א) בשם רבי יוסף גיקיטלייזא זללה"ה זי"ע, כי האיש אשר ידבנו לבו לתקן מדותיו וליישר דרכיו ומעשיו ולרדוף אחרי הענוה בתכלית השלימות, להיות עלוב ולא יעלוב שומע חרפתו ולא ישיב, מיד תשרה עליו השכינה, ולא יטורד ללמוד מבשר ודם, כי רוח אלקים תלמדנו, עכ"ל, וכאשר כן היה בעת קבלת

התורה, שנאמר (שמות יט, ב) ויחן שם ישראל נגד ההר, ויחנו שם בני ישראל אין כתיב כאן אלא ויחן שם ישראל, כיון שבאו כולם לפני הר סיני נעשו כולם חנייה אחת, אמר הקב"ה הרי שעה שאני נותן תורה לבני (ויק"ד ט, טו).

וזהו ג"כ מה שנאמר ליעקב אבינו ע"ה (בראשית כח, יד) והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה ופונה ונגבה, כי ע"י התחברות זה עם זה כעפר מתוך הכנעה כאפס ואין, בבחינת ונפשי כעפר לכל תהיה, זוכים לנחלה בלי מצרים, בלי מיתר וגבול, כי ב'אין' אין שום מיתר.

וזה הוא רב כח קדושת השבת קודש, שעל ידיה משיגים מדת אין, בשים לב כי הוא חסור במלאכה, ואעפ"כ מנייה מתברכאון כל שיתא יומיו (זוה"ק ח"ב סג), מזה נראה שמעשי בני אדם אינם כלום, וניכר כח השי"ת לבד שמספיע אף בלתי פעולת ב"ד, וממילא אין לאדם על מה להתגאות, ולכן המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים (שבת קיח), וזה הוא הכנה לקבלת התורה.

נזכר לקבל התורה מתוך הרחבת הדעת וכל טוב, אמון כן יהי רצון.

מתוך חיבתן של ישראל שהם נכנעים ומתבטלים בפני הדר גאונו ית' כאפס וכאין מונה אותם בכל שעה

מנינו היא האיכות, והאיכות היא ה'אין', הביטול בפני מציאותו יתברך.

וזהו כוונת הגמ', כאן בזמן שישאל עושין רצונו של מקום כאן בזמן שאין עושין רצונו של מקום, ר"ל 'בזמן שישאל עושין רצונו של מקום' שהם נכנעים ומתבטלים בפני הדר גאונו ית' כאפס וכאין, אשר בזה הנם עושים רצונו, היפך המתגאה שהוא מורד במלכות שמים, אזי נאמר עליהם 'אשר לא ימד ולא יספר', היינו שלא יהיה מספרם בכמות, אלא יהיו נמנים במנינו של הקב"ה, אשר 'לא' ימד ו'לא' יספר, שמודד וסופר את ה'לא', היינו מנין באיכות, שעיקרו רק האין והביטול, אבל 'בזמן שאין עושין רצונו של מקום', שיש להם חלילה גיאות והתנשאות, ואינם מתבטלים אליו ית', שזהו היפך רצונו ית', אזי נאמר עליהם 'והיה מספר בני ישראל כחול הים', חול רומז לעלמא דפרודא המכונה בלשון 'חול', כי חול אין לו דיבוק וקיבוץ יחד ומתפרד תמיד כל קורט מרעה, ונודע שכל פירוד נצמח מגיאות, כאמרם ז"ל משרבו זחוחי הלב רבו מחלוקת בישראל, ע"כ בשעה שאין עושין רצונו, שיש אצלם גיאות, המה 'כחול הים', שיש ביניהם פירוד הנובע מן הגאווה, ואז מספרם הוא בכמות, אבל לא מספרו של הקב"ה.

ומעתה יבואר פירושו רש"י ז"ל 'מתוך חיבתן לפנינו מונה אותם כל שעה', היינו כי כאן אמר הכותב וידבר

פרשת במדבר פותחת במנין בני ישראל ופירש רש"י ז"ל מתוך חיבתן לפנינו מונה אותם כל שעה. והקשו מפרשי התורה הלא בגמ' איתא שכאשר עושין רצונו של מקום אז לא ימד ולא יספר, ורק כאשר אין עושין רצונו אז יש להם מספר, ולמה כתב רש"י ז"ל מתוך חיבתן מונה אותם כל שעה.

ומבאר רבינו בהקדם המבואר בישמח ישראל, כי הנה מדרך העולם כל דבר חשוב מונין אותו מחמת חשיבותו וחביבותו, ונחלקו בגמרא אי את שדרכו לימנות, היינו רק מה שכל העולם מחשיב נחשב לדבר חשוב ואינו בטל מחמת חשיבותו, או כל שדרכו לימנות, היינו אף אם הדבר בעצמו אינו חשוב אלא שהבעה"ב מחשיב אותו גם זה נקרא דבר חשוב ואינו בטל, אמנם באמת כל זה אינו אלא בראיה גשמית, אבל עיקר אמתת החשיבות הוא רק מה שנחשב לדבר חשוב להימנות בעיני השי"ת, בורא העולם ומקיימו, שהוא חי וקיים תמיד, ודבריו חיים וקיימים לעד, ולא יוכל המנין שלו להתבטל לעולם, ומה היא החשיבות אצלו ית', הענוה והשפלות, זה חשוב וחביב לפנינו להימנות ביותר, ובזה משונה מנין הקב"ה ממנין בשר ודם, כי בו"ד מונה הישיות, דבר הניכר לעין, וכל מה שניכר יותר הוא מונהו ביותר, כי בו"ד אינו מונה אלא הכמות, אבל הקב"ה עיקר מנינו אינו רק ה'אין', היינו הביטול מהישיות, כי עיקר

ה' אל משה 'במדבר סיני', המורה על היות ישראל במדת הכנעה, כדרשת חז"ל כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר אינו יכול לקנות את החכמה והתורה לכך נאמר במדבר סיני, וכיון שכן הנה הם עושים רצונו של מקום, וחביבים וחשובים אצלו ית', ע"כ מתוך חיבתו מונה אותם הוא ית' כל שעה, מניין באיכות, בבחינת 'לא' ימד ו'לא' יספר.

ובזה מבאר עוד מה שכתב הישמח ישראל בפירוש הפסוק מי מנה עפר יעקב, מי ימנה דבר הסמוי מן העין, שאינו ניכר בשום ישיות, כי המה עפר ממש, ע"כ, היינו עפר מורה על אחדות, שמתדבק ומתחבר לאחד, לא כחול שנפרד תמיד מרעהו, שישאל בהכנעתם המה באהבה ואחוה כדוגמת העפר, [והוא בחינת עפר 'יעקב', על שם יעקב אבינו ע"ה, אשר מושרש כוחו ומדתו זו זוכים ישראל אל האחדות כעפר], ולזאת מי יכול למנותם, כי המה בגדר אין, הסמוי מן העין הגשמי, שא"א למנותו אלא באיכות, ובמנין זה שרויה הברכה, כמו שאמרו אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין. וזהו כוונת מאמרינו בתפילה ונפשי כעפר לכל תהיה פתח לבי בתורתך, שאזכה להתחבר ולהתאחד עם כל ישראל כעפר שנדבק ונעשה אחד, מכח הכנעה והתבטלות, ואז אזכה

שתפתח לבי בחכמת התורה, כדאיתא בראשית חכמה בשם רבי יוסף גיקיטיליא זי"ע, כי האיש אשר ידבנו לבו לתקן מדותיו וליישר דרכיו ומעשיו ולרדוף אחרי הענוה בתכלית השלימות, להיות עלוב ולא יעלוב שומע חרפתו ולא ישיב, מיד תשרה עליו השכינה, ולא יצטרך ללמוד מבשר ודם, כי רוח אלקים תלמדנו, עכ"ל, וכאשר כן היה בעת קבלת התורה, כמו שאמרו במדרש כיון שבאו כולם לפני הר סיני נעשו כולם חנייה אחת, אמר הקב"ה הרי שעה שאני נותן תורה לבני.

וזהו ג"כ מה שנאמר ליעקב אבינו ע"ה והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה, כי ע"י התחברות זה עם זה כעפר מתוך הכנעה כאפס ואין, בבחינת נפשי כעפר לכל תהיה, זוכים לנחלה בלי מצרים, בלי מיצר וגבול, כי ב'אין' אין שום מיצר. וזה הוא רב כח קדושת השבת קודש, שעל ידה משיגים מדת אין, בשים לב כי הוא אסור במלאכה, ואעפ"כ מיניה מתברכאן כל שיתא יומין, מזה נראה שמעשי בני אדם אינם כלום, וניכר כח השי"ת לבד שמשפיע אף בלתי פעולת בור"ד, וממילא אין לאדם על מה להתגאות, ולכן המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים, וזה הוא הכנה לקבלת התורה.

הוראה למעשה בעבודת ה'

א. מדרך העולם כל דבר חשוב מונין אותו מחמת חשיבותו וחביבותו, אבל עיקר אמתת החשיבות הוא רק מה שנחשב לדבר חשוב להימנות בעיני השי"ת, בורא העולם ומקיימו, שהוא חי וקיים תמיד, ודבריו חיים וקיימים לעד, ולא יוכל המנין שלו להתבטל לעולם. ובזה משונה מנין הקב"ה ממנין בשר ודם, כי בור"ד אינו מונה אלא הכמות, אבל הקב"ה עיקר מנינו אינו רק ה'אין', היינו הביטול מהישיות, כי עיקר מנינו היא האיכות, והאיכות היא ה'אין', הביטול בפני מציאותו יתברך.

ב. כל פירוד נצמח מגיאות, כאמרם ז"ל משרבו זחוחי הלב רבו מחלוקת בישראל, ע"כ בשעה שאין עושין רצש"מ, שיש אצלם גיאות, המה 'כחול הים', שיש ביניהם פירוד הנובע מן הגאווה, ואז מספרם הוא בכמות, אבל לא מספרו של הקב"ה.

ג. האיש אשר ידבנו לבו לתקן מדותיו וליישר דרכיו ומעשיו ולרדוף אחרי הענוה בתכלית השלימות, להיות עלוב ולא יעלוב שומע חרפתו ולא ישיב, מיד תשרה עליו השכינה, ולא יצטרך ללמוד מבשר ודם, כי רוח אלקים תלמדנו. וע"י התחברות זה עם זה כעפר מתוך הכנעה כאפס ואין, בבחינת ונפשי כעפר לכל תהיה, זוכים לנחלה בלי מצרים, בלי מיצר וגבול, כי ב'אין' אין שום מיצר.

ד. וזה הוא רב כח קדושת השבת קודש, שעל ידה משיגים מדת אין, בשים לב כי הוא אסור במלאכה, ואעפ"כ מניה מתברכאן כל שיתא יומין, מזה נראה שמעשי בני אדם אינם כלום, וניכר כח השי"ת לבד שמשפיע אף בלתי פעולת בור"ד, וממילא אין לאדם על מה להתגאות, ולכן המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים, וזה הוא הכנה לקבלת התורה.

לקראת שבת פרשת במדבר לכו ונלכה

הכנה לשבת קודש במשנת החסידות ורבוה"ק זי"ע

מאמר 'אור האמונה'
מכת מנין ומספר ורגלי ישראל

פרק א

מנין בני ישראל במדבר סיני באהל מועד

למשפחותם לבית אבותם במספר שמות

ספר במדבר כאמור פותח בענין הציווי בפעם השלישית על מנין בני ישראל: **שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבוֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת כָּל זָכָר לְגִלְגָּלָתָם**. [מנין הראשון כשיצאו ממצרים, מנין השני לאחר חטא העגל, ומנין השלישי כאן כשבא להשרות שכינתו עליהם]. וכל כך למה? כתב רשיז"ל בשם הספרי: **מתוך חיבתן מונה אותם בכל שעה ושעה!** והוא פלא גדול מאד, מה ענין חיבה למנין בני ישראל? ואמנם ידענו שדבר החביב אצל האדם [כמו מעות וכיו"ב] הוא סופר ומונה אותם כמה וכמה פעמים, ואין זה אלא חיבה גשמית וחיצונית בלבד, אבל איזה ענין פנימי ורוחני יש במנין בני ישראל, ואיזה קשר יש בין המנין לחיבתן של ישראל?

ועוד, מה שאדם מונה דבר החביב לו, משום שהוא רוצה לדעת כל פעם עוד ועוד כמה יש לו מאוצרו החביב, ודבר זה אי אפשר לאומרו על הקב"ה שהכל גלוי וידוע לפניו, וא"כ לאיזה צורך ציוה למנות את ישראל משום חיבתן?

ועל הכל קשה מאד להבין, דאס איז די גאנצע וואס דער ספר פארמאגט? - וכי זה הוא כל התוכן של ספר במדבר עד שבשביל זה קראו חז"ל את ספר זה בשם 'חומש הפקודים'?! הרי ספר זה מלא וגדוש על כל מסעות המדבר ותלאותיו, נסיונות עם נפילות ועליות של עם ישראל, ועוד הרבה ממנין המצות יש שנאמרו בספר זה, הרבה מסכתות יש בש"ס [כמעט כל סדר זרעים, מכות, נדרים נזיר סוטה, בכורות, תמיד, חלה, פרה, דיני נחלות, ועוד, עם סוגיות עמוקות בש"ס גיטין קידושין יבמות וכתובות, בבא בתרא, ועוד הרבה, ועליהם ראשונים ואחרונים ועד לראשוני ואחרוני הפוסקים] כדי לבאר את תוכן הענינים שיש בספר במדבר, ואיך יתכן שמכל אלו לא נבחר שם הספר אלא בשם 'חומש הפקודים'!

ועל כרחק צריך לומר שאכן ענין זה הוא הבריה התיכון שתופס ומקשר ומאחד את כל הספר הזה, וצריך להבין א"כ מהו סוד הדברים?!

עוד יש להבין מה שסידרו לנו חז"ל לקרוא תמיד פרשת במדבר קודם העצרת, וכפי הסימן שנתן לזה בעל הטור 'מנו ועצרי', לאחר המנין (של פרשת במדבר) תקיימו את חג העצרת, הלא דבר הוא! איזה הוראה יש בפרשה זו שהיא חייבת להקדים ולהכין את חג השבועות זמן מתן תורתנו הבעל"ט?

התשובה על כל אלו, ועוד, אחת היא, כל זה בא ללמדנו כי מנינו של הקב"ה אינו מנין גשמי אלא מנין רוחני, ואת המנין ציוה לנו הקב"ה, לא בשביל שהוא צריך לזה, אלא כדי שאנחנו נשכיל להבין את המשמעות של המנין הרוחני שלנו, ומתוך כך נוכל להכין את עצמנו כראוי וכנכון לקראת חג השבועות זמן מתן תורתנו הבעל"ט, כי אם לא נדע זאת, לא נוכל לקבל את התורה כראוי, כפי שמבאר רבינו זי"ע באריכות נפלאה ובעומק רב את תוכן ומהותן של דברים, ויסודותיה בהררי קודש של כ"ק מרן הישמוח ישראל זי"ע, וקצת מהם נביא בלשונו הקדוש:

"ונ"ל לומר לפענ"ד על דרך המבואר בספה"ק ישמח ישראל כי הנה מדרך העולם כל דבר חשוב מונין אותו מחמת חשיבותו וחביבותו, ונחלקו בגמרא אי את שדרכו לימנות, היינו רק מה שכל העולם מחשיב נחשב לדבר חשוב ואינו בטל מחמת חשיבותו, או כל שדרכו לימנות, היינו אף אם הדבר בעצמו אינו חשוב אלא שהבעה"ב מחשיב אותו גם זה נקרא דבר חשוב ואינו בטל, אמנם באמת כל זה אינו אלא בראיה גשמית, אבל עיקר אמתת החשיבות הוא רק מה שנחשב לדבר חשוב להימנות בעיני השי"ת, בורא העולם ומקיימו, שהוא חי וקיים תמיד, ודבריו חיים וקיימים לעד, ולא יוכל המנין שלו להתבטל לעולם, ומה היא החשיבות אצלו ית', הענוה והשפלות, זה חשוב וחביב לפניו להימנות ביותר, כמאמרם ז"ל אמר להם הקב"ה לישראל חושקני בכס שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטין עצמכם לפני, ובזה משונה מנין הקב"ה ממנין בשר ודם, כי בו"ד מונה הישיות, דבר הניכר לעין, וכל מה שניכר יותר הוא מונה ביותר, כי בו"ד אינו מונה אלא הכמות, אבל הקב"ה עיקר מנינו אינו רק ה'אין', היינו הביטול מהישיות, כי עיקר מנינו היא האיכות, והאיכות היא ה'אין', הביטול בפני מציאותו יתברך, יעויין שם דה"ק בארוכה.

הנה למדנו מדברי הישמוח ישראל שנים: הראשון, כי מנין גשמי הוא מנין של כמות - וישיות, ומנין רוחני הוא מנין של איכות - והתבטלות. השני, שמנין גשמי אין לו באמת שום חשיבות וערך עצמי, ולכן אין לו שום קיום ונצחיות, ומנינו של הקב"ה הוא מה שחשוב באמת מצד עצמותו, ולכן החשיבות הזו חי וקיים תמיד ולא יוכל להתבטל לעולם.

על פי זה ממשיך רבינו ובבא ליישב את קושיית הגמ' בסתירת הכתוב בהפסרת השבוע מיניה

וביה, שהכתוב פותח אומר 'והיה מספר בני ישראל' משמע שיש לישראל מספר, ומיד אח"כ אומר 'אשר לא ימד ולא יספר' משמע שאין לו מספר, ומיישב רבינו בחידוש נפלא ונורא, שבאמת כאשר ישראל עושים רצונו של מקום יש להם מספר רוחני של איכות, ועל מה מונים אותם? על 'לא ימד ולא יספר'! - מודדים וסופרים אותם כמה בחינת 'לא' יש לו לאדם, כלומר עד כמה יש לו התבטלות והכנעה לפני השי"ת! כל בחינה של התבטלות האדם לפני ה', כל ויתור על רצון עצמי מפני רצונו של מקום, יעדער ברעקל הכנעה - כל פירור של הכנעה לפני ה', כל הליכה והליכה שאדם הולך ועושה כפי רצונו יתברך מתוך ויתור על רצון עצמי, הכל נמדד ונספר!, והקב"ה מניחו בבית גנזיו לעד ולנצח נצחים! גיוואלדיג!

וכך הוא אומר בקדשו:

ונראה שזהו כוונת הגמ', כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום כאן בזמן שאין עושין רצונו של מקום, ר"ל 'בזמן שישראל עושין רצונו של מקום' שהם נכנעים ומתבטלים בפני הדר גאונו ית' כאפס וכאין, אשר בזה הנם עושים רצונו של מקום, [כדכתיב עקב ענוה יראת ה', וכתוב רוצה ה' את יראיו], היפך המתגאה שהוא מורד במלכות שמים כמבואר באגרת הרמב"ן ז"ל, והמורד אינו עושה רצונו של מי שהוא מורד בו, אזי נאמר עליהם 'אשר לא ימד ולא יספר', היינו שלא יהיה מספרם בכמות, אלא יהיו נמנים במנינו של הקב"ה, אשר 'לא' ימד ו'לא' יספר, שמודד וסופר את ה'לא', היינו מניין באיכות, שעיקרו רק האין והביטול, אבל 'בזמן שאין עושין רצונו של מקום', שיש להם חלילה גיאות והתנשאות, ואינם מתבטלים אליו ית', שזהו היפך רצונו ית', כדאיתא בגמ' כל אדם שיש בו גסות הרוח אמר הקב"ה אין אני והוא יכולין לדור בעולם, אזי נאמר עליהם 'והיה מספר בני ישראל כחול הים', חול רומז לעלמא דפרודא... כי חול אין לו דיבוק וקיבוץ יחד ומתפרד תמיד כל קורט מרעהו עיי"ש, ונודע שכל פירוד נצמח מגיאות, כאמרם ז"ל משרבו זחוחי הלב רבו מחלוקת בישראל, ע"כ בשעה שאין עושין רצונו ית', שיש אצלם גיאות, המה 'כחול הים', שיש ביניהם פירוד הנובע מן הגאווה, ואז מספרם הוא בכמות, אבל לא מספרו של הקב"ה.

ומעתה יבוא פירוש רש"י ז"ל 'מתוך חיבתן לפניו מונה אותם כל שעה', היינו כי כאן אמר הכתוב וידבר ה' אל משה 'במדבר סיני', המורה על היות ישראל במדת הכנעה, כדרשת חז"ל כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר אינו יכול לקנות את החכמה והתורה לכך נאמר במדבר סיני, וכיון שכן הגה הם עושים רצונו של מקום, וחביבים וחשובים אצלו ית', ע"כ מתוך חיבתן מונה אותם הוא ית' כל שעה, מניין באיכות, בבחינת 'לא' ימד ו'לא' יספר".

נורא נוראות! כל כמה דכייף איניש טפי עדיף - כל כמה שהאדם מכניע יותר את ראשו, הוא נעשה חביב יותר ויותר לפני הקב"ה, והקב"ה חוזר וסופר כל פעם ופעם [ואפילו כמה פעמים ביום

אחד] את מספר הביטול וההכנעה שהוא מכניע את עצמו לרצון השי"ת. ולמה צריך לספור בכל שעה ושעה? כי אין מספר של הכנעה וביטול שיש לכל אחד ואחד בכל שעה ושעה מרגע שהוא פותח את עיניו בבוקר ועד למחר באותו הזמן! אם זה בעינינים שבין אדם למקום, ואם זה בעינינים שבין אדם לחברו - כל זה 'לא ימד ולא יספר' בכל שעה ושעה הקב"ה מודד וסופר כמה 'לא' יש בך, כמה פעמים במשך השעה אמרת לעצמך **לא!** אינני מוכן ללכת בשרירות לבי, ולעשות ח"ו ככל העולה על רוחי, לא ולא! אני מכניע את עצמי ועושה רק את רצון השי"ת בלבד, במחשבה דיבור ומעשה, בסתר ובגלוי...

על דרך זה נוכל להבין גם מה שכתב בספר תפילה למשה להרה"ק רבי משה מסאמבור זי"ע בשם הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב זי"ע לבאר את דברי רש"י: מתוך חיתבתן מונה אותן בכל שעה, שכל אדם יש לו שעה טובה - א גוטע שעה, שבה הוא עובד את ה' כראוי, ואת כל אלו השעות הקב"ה מונה אותם מתוך חיתבתן של ישראל. וכך אמר גם הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זי"ע: שחז"ל אמרו 'אין לך אדם שאין לו שעה', ולכן נתכוין רש"י "מתוך חיתבתן לפניו מונה אותם כל שעה" - כלומר: הוא מונה אותם לפי כל שעה טובה שנמצאה בכל אחד מישראל, ועל ידי זה כולם אהובים וחביבים לפניו. והנה לדברי רבינו מובן מאד עומק כוונת הדברים מה הענין של המנין, ואיזה חיבה תיריה של 'כל שעה' שיש בדבר...

במדבר סיני באהל מועד

רבינו מבאר במאמרו על מה שהכתוב מציין שהציווי על מנין בני ישראל היה 'במדבר סיני' המורה על היות ישראל במדת הכנעה, כדרשת חז"ל כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר אינו יכול לקנות את החכמה והתורה לכך נאמר במדבר סיני, וכיון שכן הנה הם עושים רצונו של מקום, וחביבים וחשובים אצלו ית', ע"כ מתוך חיתבתן מונה אותם הוא ית' כל שעה, מנין באיכות, בבחינת 'לא' ימד ו'לא' יספר".

ברם! לאחר מכן כתוב עוד שהציווי היה 'באהל מועד' והטעם שצריך הכתוב לציין זאת לא מבאר רבינו, אבל הוא מבאר בספה"ק 'נועם אלימלך' ומביאו רבינו לעיל בפרשה אות א: שהתורה ניתנה בסיני למען ילמד אדם להיות תמיד מוכנע גדול ונבזה בעיניו כדרך שעשה השי"ת ב"ה שמאס בהרים הגבוהים ובחר בהר סיני הנמוך מכולם, וזהו 'במדבר סיני', הנה לזה צריך האדם שלא יתעצב מחמת גודל הכנעה ויפול בעצבות, שזה הוא מניעה גדולה מעבודת הבורא ית', לכן הזהירה תורה עליו שיראה להיות תמיד בשמחה, כי אין השכינה שורה מתוך עצבות, וזהו 'באהל מועד', פירוש, שיכניס עצמו לאהל של מועד הוא לשון שמחה, כי מועד הוא לשון יום טוב, עיי"ש.

לכאורה יש להבין איך אפשר לאחוז את החבל בשני הראשים, גם להיות 'במדבר סיני' - נמוך מכל מה שמסמל גאווה, ומאידך גיסא להיות גם 'באוהל מועד' מלא שמחה? ולשמחה מה זו עושה? על מה ולמה להיות בשמחה?!

"וביאור דבריו הקדושים היינו כדאיתא בשם קדושת מרן מוהר"י בעל שם טוב זצלה"ה זי"ע, אשר רוב ענוותנותו של האדם גורם שנתרחק מעבודת השי"ת, שמצד שפלותו אינו מאמין כי האדם גורם ע"י תפילתו ותורתו שפע אל כל העולמות, עכ"ל קדשו, היינו כי מחמת גודל ההכנעה יוכל לבוא לידי יאוש, לדמות בנפשו שאין תורתו ותפילתו מתקבלים לפני השי"ת, אבל באמת לא זה הדרך ישכון אור להשי"ת ולעבודתו האמיתית, אלא יחד עם היות האיש הישראלי מוכנע גדול ונבזה בעיניו, צריך לחזק א"ע באמונה שלימה וטהורה כי הבורא ית' הוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, לית אתר פנוי מיניה, ואף בשפלות מצבו בדיוטא התחתונה מאיר עליו באורו ית"ש, בבחינת 'אתה מושל בכל', כמאמר דוד המלך ע"ה אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך, היינו אפילו בשאול תחתית גם שם נמצא אורו של הקב"ה, בבחינת זרח בחושך אור, ר"ל אף בעת שהאדם שרוי בחשכות, גם אז זורח עליו אורו ית', ומפאת כן יש לו להיות תמיד בשמחה, כי עוז וחדוה במקומו, כמו שאמר כ"ק אאזמו"ר מרן הסבא קדישא מאלכסנדר זצלה"ה שהיה פעם בשמחה רבה יותר מהרגיל ואמר בענוותנותו כדרכו בקודש תמיד שהוא הגרוע שבגרועים אך מעלה זו יש לו שאעפ"י שהוא הגרוע שבגרועים עם כל זאת הוא בשמחה, וענוה כזאת היא ענוה אמיתית ומעולה לעבודת השי"ת".

אולם עדיין לא נתבאר עם מה לשמוח?

בפרשת קורח אות ו מבאר רבינו שיש מדרגה עליונה בתורת החסידות: והוא על פי הידוע שכל אחד ואחד מישראל בלי יוצא מן הכלל הוא אות אחת בתורה הקדושה, ולכן ישראל נוטריקון י"ש ש"שים ר"בוא א'ותיות ל'תורה. כי קודשא בריך הוא ואורייתא וישראל חד, היינו השי"ת ב"ה, ואורייתא שהיא אורותיו של הקב"ה, וישראל אשר שוכן בתוכם חלק אלוה ממעל, כולם המה חד, כי החלק אלוה ממעל אשר בתוככי פנימיות הנפש הישראלית הוא בחינת תורה - כפי שהוא מכונה חלק יעקב, על שם יעקב אבינו ע"ה שהנו מרכבה למדת תפארת שהיא בחינת תורה, וכאשר מבואר בספח"ק קהלת יעקב (ערך יעקב) יעקב הוא עמוד התורה, והוא שורש לכל בחינת נשמות של ישראל - וחלק התורה הלוה מתאחד עם הקב"ה, בבחינת חד ממש, והבן. וזהו שאמר דוד המלך ע"ה 'לעשות רצונך אלקי חפצתי ותורתך בתוך מעי', ר"ל מפני מה חפצתי לעשות רצונך, ותורתך בתוך מעי, מפני שהתורה הקדושה היא בתוך מעי, היינו ששורה בקרבי החלק יעקב, חלק התורה, שעל ידו הנני מתאחד עם הקב"ה".

אם כל אחד מישראל הוא אות בתורה - און ער איז אַ שטיק תורה, יש בו חיבור ואיחוד עם אלקות, מובן היטב את החשיבות המיוחדת שיש לכל אחד מישראל! כי אין לך אחד מישראל שהוא דבר פרטי לעצמו, אלא כל אחד הוא חלק מהכלל, ובהעדרו יש חסרון לכל הכלל כולו!... משל לספר תורה שחסר בו אפילו רק אות אחת, או אפילו לא חסר אלא שלא נכתב כדן, הרי זה

פוסל את כל הספר תורה כולו, ואי אפשר לקרוא בו, למרות שהוא נכתב בתכלית ההידור עם כל הכוונות והיחודים. כי לכל אות בתורה יש תפקיד מיוחד, שעל ידו נחשב הספר תורה לספר מושלם, כך כל אחד מישראל הוא אות בתורה ויש לכל אחד מישראל את התפקיד וחובתו בעולמו, וחסרונו הוא חסרון לשלימות כל הספר - שהוא שלימות קומת כלל ישראל.

את הדברים האלה - את גודל ערכו וחשיבותו של כל אחד מישראל, ואת גודל החיבה שיש לו לכל אחד ואחד, הראנו השי"ת לדעת בעיקר בספר חומש הפקודים, וביותר בפרשת במדבר, שמתוך חיבתם של ישראל, פתח במניינם, להורות שכשם שחכמי ישראל נקראים 'סופרים' על שם שסופרים כל אות ואות בתורה, כך הקב"ה שהוא ותורתו חד, סופר את כל אותיות התורה שהם נשמות בני ישראל, וכשם שאי אפשר להחסיר ולוותר על שום אות וקוץ ותג שבתורה, כך הקב"ה אינו מוותר על שום אחד מישראל, ולא ידח ממנו שום נדח...!

ועל זה צריך שיתלהב לב האדם ויגיל וישמח בזאת התורה כי היא לנו עוז ואורה - שלימות התורה המתהווה מכל קוץ וקוץ, ומכל תג ותג, ואין צריך לומר מכל אות ואות, מלמדת אותנו שאין לך אחד מישראל שיכול לומר שהוא מיותר בעולם, כי אם הוא נמצא בעולם הרי הוא תיבה או אות או תג או קוץ בתורה הקדושה, ולולא חלקו ועמלו בתורה ובקיום מצוותיה, הרי זה פסול ופגם בכל התורה כולה!

ואמנם החשיבות של כל אחד מישראל נמדד ונספר דוקא **במדבר סיני** - מתוך התבטלותו והכנעתו כנ"ל, אבל את זה צריך לעשות בתוך **אוהל מועד** - בלב מלא שמחה, לקום בכל בוקר ותיכף ומיד להודות ולהלל להקב"ה, רבוש"ע, מודה אני לפניך מלך חי וקיים שהחזרת בי נשמותי בחמלה, רבה אמונתך - על גודל האמונה שיש לך בי שהחזרת לי עוד פעם את נשמותי כדי שאוכל להשלים ולכתוב את חלקי בתורה... מה שאני - ורק אני יכול לכתוב היום - ורק היום... ובכל יום יהיו בעיניך כחדשים, כי חדשים לבקרים רבה אמונתך... לרקוד ולשמוח על חלקו בתורה הכללית של כל כלל ישראל... שפרינגען און טאנצן אה! גיוואלדיג! אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתינו --- ווי וואויל איז אונזער חלק!

קוב"ה אורייתא וישראל חד

כ"ק מרן הישמח ישראל זי"ע מפרש פירוש נורא על דברי הזוה"ק **"קוב"ה אורייתא וישראל חד"** אלמלא מקרא שכתוב אי אפשר לאומרו, וזלה"ק:

"היינו שכמו שאי אפשר להשיג ערך שמו יתברך שהוא אין סוף, ותכלית הידיעה שלא נדע, כן אי אפשר להשיג ערך שכל אלקי שהיא התורה הקדושה דברי אלקים חיים, וארוכה מארץ מדה, וכמו כן ישראל, היינו שכל אחד מישראל יש לו חלק אלקי שנפח באפו, ומאן דנפח מתוכו נפח, וזה הניצוץ לא יכבה לעולם, ואף על פי שחטא

ישראל הוא, היינו החלק אלקי שהוא נקרא חלק יעקב, בריח התיכון המבריה מקצה אל קצה, אין סוף ואין לו שיעור לא למעלה ולא למטה ח"ו, ואין שום בריה יכולה להשיג תוכן נקודה הפנימית שבלב ישראל, בלתי הבוחן לבות וכליות, בחינת אני ה' חוקר לב בוחן כליות! וזה פירוש הפסוק (משלי כה, ג) 'שמים לרום וארץ לעומק ולב מלכים אין חקר', 'שמים לרום', הוא רוממות קוב"ה הנקרא שמים (תיקו"ז פו:), 'וארץ לעומק', היינו ישראל הנקראים (מלאכי ג, יב) ארץ חפץ (קה"ר א. ט), והיינו אף אם ישראל הוא בעומק מאוד בשפל המצב, 'ולב מלכים', הוא תכלית כוונת התורה שנקראת מלכים, כמבואר במדרש רבה (ב"ר ט, א) כמה דאת אמר (משלי ח, טו) בי מלכים ימלוכו, לכולם אין חקר!"

את כל זה הראנו השי"ת לדעת בחומש הפקודים - אשר מתוך חיבתו של ישראל שששים ושמונים לעשות רצונו של מקום, ומוותרים על כל פיתויי והבלי עולם השקר והמדומה, הוא מונה את כל השעות של עבודה זו, וזהו **ספר במדבר** - הספר המורה על המדבר של כל אחד ואחד, איך שכל אחד הולך במדבר שלו, מקום נחש שרף ועקרב של כל הנסיונות ברוחניות ובגשמיות, והקב"ה מונה את כל שעות ההליכה בהם בעוז ובתעצומות, והכל נמדד ונספר, ונכתב בספר הזכירה של הקב"ה - שעל זה מכריז הנביא ירמיה (ב, ב) ואומר: **כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולותייך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה...** וכמאמר הכתוב בסוף הפטרת הפרשה (הושע ב, א), **כב: וארשתיך לי באמונה וידעת את ה' - אקח אותך לאירוסין וקשר האירוסין תתקיים לעד בזכות בזכות האמונה שהאמנת בי בגולה.....**

זאת ועוד אחרת!

כאן בתחילת ספר במדבר הקב"ה מגלה את גודל חיבתו לעמו ישראל, שהוא למעלה מכל שכל והגיון, שהרי כשיצאו ממצרים מנאם, וגם כשנפלו בעגל מנאם, וגם כשבאים להתחזק בבנין המקדש ומבקשים להשרות שכניתו בתוכם מנאם, **כי תמיד בכל מצב שהוא יש להם חיבה יתירה לפניו...** שהרי כל אחד מהם בלי יוצא מהכלל, ובלי שום חשבון באיזה מצב שהוא הוא אות משישים ריבוא אותיות שיש לתורה, ואי אפשר לשלמות התורה בלעדיו... **על גילוי נורא ונפלא זה צריך לקרוא לכל הספר בשם 'חומש הפקודים'!** את כל המסכתות והסוגיות ופסקי ההלכות שיש בספר זה אי אפשר להשיג כלל בלי ההכרה והאמונה של 'חומש הפקודים'...

כמו כן אי אפשר לו לאדם לקבל על עצמו עול התורה מחדש בלי שידע ויכיר בערכו הרם ובגודל חיבתו לפני השי"ת, וכי הוא גם נמנה בחומש הפקודים, ולכן רק לאחר מנו - לאחר ההכרה בגודל ערך וחשיבות מנינו הרוחני של הקב"ה שהוא מנין תמידי בלי הפסק, גם בזמן של עליה גדולה בבחינת יציאת מצרים, וגם לעומתו בזמן ירידה גדולה שאין למטה ממנה בבחינת חטא העגל, וגם בזמן של התחזקות ב'אנחנו קמנו ונתעודד' לאחר ההכרה בזה אפשר ללכת לקבלת התורה מחדש.

כדי לבוא להכרה ואמונה זו נתן לנו הקב"ה את ימי ספירת העומר, כדי לטהרנו מקליפותינו ומטומאתינו ומתוך כך לבוא לחג השבועות עם הקרבת מנחה חדשה לה' - א נייע התחדשות,

וכפי שכותב בזה הרה"ק שם משמואל זי"ע (שבועות תרע"ב) לאחר שמבאר באריכות שמתן תורה אינו תלוי בזמן אלא בטהרת ישראל שספרו ז' שבועות לטהרתם, א"כ זמן נתינת התורה אינו תלוי בימים שנתהוו מתנועת השמש אלא בזמן שנטהרו ישראל, ואם אירעה הטהרה בזמן אחר הי' אז מתן תורה, ועל כן גם עתה בכל זמן שנגמרת הספירה שהיא טהרת נפשות ישראל מתעורר ענין מתן תורה, ועל כן עצרת פעמים בה' בחודש ופעמים בו וכו', שהרי אינו תלוי בזמן החודש...

ועל כך הוא מסיים ואומר נוראות [הפך בה והפך בה דכולא בה!]:

"וממוצא הדבר, שאף אדם שאינו מרגיש בתועלת הספירה וטהרתה, יש לו להאמין באמונת אומן ששורש נשמתו נטהר בהכרח, מאחר שאנשי כנסת הגדולה סדרו לנו בתפילה זמן מתן תורתנו, שאין לו משמעות אלא הטהרה כנ"ל, ההכרח לומר שהספירה עשתה את שלה על כל פנים, אלא שלזה מעט ולזה הרבה, ולזה בשורש נשמתו לבד, ולזה אף בנפש, וזה נותן חיזוק גדול ביד איש להתחיל מחדש לגמרי..."

ואפשר עוד לומר כי טהרת שורש נשמתו היא לפי ערך קבלתו על להבא כאמרם ז"ל אימתי הן תמימות בזמן שישראל עושין רצונו של מקום. ובאשר שורש נשמתו הוא למעלה מהזמן נחשב תיכף בספירה כאילו אז היתה הקבלה מחדש באשר הכל נצמח מכח הספירה ושוב הספירה מטהרתו, ובזה יש לומר כוונת הירושלמי אמר להם הקב"ה כיון שקבלתם עליכם עול תורה מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימיכם".

לאחר שהגענו בס"ד לכל זה נוכל לצלול עוד יותר במעמקי הים הגדול ולהבין באפס מה את ענין הדגלים שהוא המשך עבודת ההכנה לחג השבועות, ובלעדה לא נוכל לקבל את התורה ומצוותיה עם האמונה הנכונה והראויה, ולא בכדי נסמכו פרשית המגין והדגלים זה לזה, כי הא בלא הא אי אפשר!

דגלי בני ישראל איש על מחנהו ואיש על דגלו

דגלי בן תרים

מיד לאחר הציווי על מנין בני ישראל [ומנין נשיאי שבטי ישראל, ומינוי הלויים על המשכן] בא הציווי על דגלי בני ישראל, כאמור: **‘אִישׁ עַל דָּגְלוֹ בְּאֹתוֹת לְבֵית אֲבֹתָם יִחַנּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד סִבִּיב לְאֹהֶל מוֹעֵד יִחַנּוּ’.**

החידושי הר"ם זי"ע היה אומר: הטעם שקורין לעולם פרשת במדבר קודם חג השבועות, משום דבפרשת במדבר כתוב: **“אִישׁ עַל דָּגְלוֹ בְּאֹתוֹת”** היינו כל איש יהיה על מקומו הראוי לו, וזו מצות הגבלה שנצטוו קודם מתן תורה.

בס"ד נרד קצת לעומק הענין, להבין מה המשמעות של הדגלים, ואיזה צורך יש בהם? וביותר, מה הקשר של הדגלים עם מנין בני ישראל, ואיך יש בהם הכנה לחג השבועות הבעל"ט?

למרות שענין זה הוא ים גדול ורחב ידיים, ואכמ"ל, עם כל זאת לא עליך המלאכה לגמור ואי אתה בן חורין להיפטר הימנה...

לצערנו הרב, יש בלבול גדול אצל הרבה אנשים ששואפים להיות מבני עליה, אך אינם יודעים ומכירים את סולם העליה ואת אופן העליה. בראש וראשונה הם לוטשים עין למרחוק - לדברים וענינים שהם עדיין רחוקים ממעלתם וממדרגתם, ועצם השאיפה היא דבר טוב וצורך חיוני ביותר לכל המבקש לעלות בהר ה' ולקום במקום קדשו, אבל כל זה אמרו רק באופן של 'קנאת סופרים' תרבה חכמה' שלומד מהשני שאפשר וגם צריך להיות בן עליה, והוא מטפס ועולה בסולם העולה בית א-ל על פי דרכו וסדר ההדרגות שלו, ודבר זה צריך לימוד ורב גדול... אבל אין זה אמור למי שהשאיפה שלו נובע מקנאה וצרות עין בחברו, כי הרבה עשו כרבי שמעון - הם בקשו להיות ברגע אחד מבני עליה כרבי שמעון - ולא עלתה בידם, הם נשארו עם כלום, על פי הכלל שטבעו חז"ל: תפסת מרובה לא תפסת - ומוסיף רשי"ז: לא תפסת כלום... מ' בלייבט מיט גארנישט מיט נישט! וזה מביא את האדם ליאוש, לעצבות, ולרפיון ידיים וכו', וכו' (ראה באריכות בליקוטי אוהב ישראל פ' ויקרא).

הרה"ק בעל ה'מאור ושמש' זי"ע כותב (כאן בפרשת הדגלים) כי סמיכות הפרשיות של מנין בני ישראל ודגלי ישראל באים ללמדנו יסוד גדול ועיקר בעבודת השי"ת, מצד אחד צריך להכיר במעלתם של כל ישראל אשר מבין כולם בלי יוצא מהכלל נכתב בכל דור ודור את הספר תורה שלו, ואי אתה בן חורין להיפטר ממנה, כי אפילו אם יחסר באיזה אות רק קוצו של יוד כבר נפסל כל הספר תורה... ודבר זה צריך להביא את עדת עם בני ישראל הקדושים להיות כולם בקשר אמיץ

וחזק באחדות גמורה ואהבה ואחוה וריעות... אבל מצד שני צריך להיות חכם המכיר את מקומו (אחד מ"ח דברים שהתורה נקנית בהם), להתבונן וידע ערכו ודוגמתו לאיזה איש יקרב את עצמו (ובכלל זה גם ללמוד מפי רב ומורה דרך את סולם העליה לפי ערכו) וכמו שאמרו במדרש: 'צדיק כתמר יפרח' מה תמר הזה יש בו פירות, ויש בו עלין ולולבין... כך ישראל יש מהן בעלי מקרא, בעלי משנה, בעלי אגדה, וצריך האדם להכיר באיזה מקום יהיה מקומו, ובין איזה אנשים יהיה מושבו, אשר שם ובם יוכל להשיג ערך עבודתו ליוצרו.

המאור ושמש מוסיף שם דברים נוראים ביותר בקנין התורה של 'חכם המכיר את מקומו', חזי מאן גברא רבה דקא מסהיד ביה...! וכך הוא אומר: כשם שאסור לאדם לטפס במקום גבוה שלא כערכו (כאשר זה נובע מקנאה המוציאה את האדם מן העולם), כך צריך להכיר את מקומו - **ואסור לאדם שימעיט בערך עצמו ולצאת מגבול ערכו, אלא יצפה להשם יתברך שיהיה בעזרתו ויצליח בין הגדולים...**

מיט אנדערע ווערטער! כשם שמי שנתכבד למלאות אות אחת בספר תורה צריך להיזהר שלא לקחת דיו יותר מדאי, כי בזה ישטש את כל האות וכל הספר תורה יפסל, כך, ואף יותר מזה, מי שנתמנה לכתוב יריעה שלימה או שורה שלימה בספר תורה, אסור לו למעט בדיו, כי אז לא יהיה לו במה לכתוב, והספר תורה תהיה חסרה ופסולה.

יציב גבולות למספר בני ישראל

הראשון בעולם שדאג להציב גבולות בעולם היה יעקב אבינו ע"ה, כאשר בירך את בניו לפני מותו, לא נתן ברכה אחת לכולם אלא בירך את כל אחד לפי תכונת נפשו ומעלתו ושורש נשמתו, ולכן ישכר שראוי ביותר לתורה בירכו על הצלחה בתורה, ואילו זבולון שראוי יותר להיות מתמכין דאורייתא בירכו על הצלחה במסחרו, וכן הלאה... והכתוב מכריז ואומר את גודל ההצלחה שזכה יעקב אבינו בחינוך בניו - השבטים הקדושים, שכולם זרע ברכ ה' ולא נמצא שום פסול בזרעו (מט, כח): **כל אלה שבטי ישראל שנים עשר וזאת אשר דיבר להם אביהם ויברך אותם איש אשר כברכתו ברכ אותם.**

הנה באריכות הפסוק הזה ובכפילות הדברים יש שאלה ותשובה: הכתוב תמה ושואל **כל אלה שבטי ישראל שנים עשר ?!** - איך זכה יעקב אבינו שתהא מיטתו שלמה ללא שום רבב ופגם כל שהוא, וכל בניו נעשו י"ב שבטי קה? איך? מהו סוד ההצלחה שלו?! ועל כך משיב הכתוב ואומר (שם): **'וזאת אשר דיבר להם אביהם'** כל חייו חינוך אותם שכל צריך צריך להתחזק ולהתעלות במעלותיו ומדרגותיו הראויים לו, לא פחות ולא יותר, וגם סמוך למיתתו נהג כן: **'איש כברכתו ברכ אותו'** ואמרו במדרש שנתן לכל אחד את הברכה המיוחדת והראוי לו **לא פחות ולא יותר...** (רש"י הירש ז"ל, והוא ממש כדברי המאור ושמש).

וזה לא נגמר רק בחינוך בניו ובברכתם, אלא גם, ובעיקר, בצוואתו שציוה להם על נשיאת מיטתו לאחר פטירתו לקברי אבותיו במערת המכפלה, כפי שמביא רש"י כאן את דברי המדרש תנחומא על הכתוב 'באותות לבית אבותם': באות שמסר להם יעקב אביהם כשנשאווהו ממצרים, שנאמר 'יעשו בניו לו כן כאשר צום', יהודה וישר וזבולון מן המזרח, וראובן ושמעון וגד מן הדרום, דן ואשר ונפלי מן הצפון, בנימין אפרים ומנשה מן המערב. ועל כך הבטיחם יעקב אבינו: "ואם תעשו כן וטענתם את מיטתי כשם שצויתי אתכם, הקב"ה עתיד להשרות אתכם דגלים דגלים..."

מהו הבשורה הגדולה שבישר להם יעקב אבינו שעתידים להיות דגלים דגלים!?

הנה מלבד הלימוד הגדול שלמדנו עד כה, מוסיף בזה השם משמואל זי"ע (במדרש סוף תרע"ג) דברים יקרים ונפלאים עד מאד, שיש בהם את סוד ההצלחה של האדם בעבודת הבורא ית"ש, וכל אשר יעשה יצליח ברוחניות ובגשמיות, ודבריו הקדושים הם ארוכה ומרפא לכל תחלואי הנפש רח"ל, ודבריו אלו הם הדרא דלא אפשר למפרט בשיפוטא - קשה להעלותם על הכתב בקוצר יריעה זו, והם בבחינת 'תן לחכם ויחכם עוד' והם ראויים ללמוד ולשנן ולחזור עליהם תמיד, ובפרט בימים אלו - שהם גמר ההכנה לקבלת התורה הבעל"ט:

ענין הדגלים נראה, דכמו בגשמיות הדגל הוא לתועלת שידעו המתפרדים לחזור ולמצוא אח המרכז ולא יסתפחו למחנה האחר, כן הוא ברוחניות שימשך לבו אחר שורש נשמתו, ובכלל זה שיעשה מה שעבורו בא לזה העולם לתקן, וכן הוא ענין דגלי המלאכים, מחנה מיכאל באהבה, מחנה גבריאל ביראה, והמלאכים שאינם בעלי בחירה מעצמם הם נמשכים כל אחד לכל מה ששייך לו, ואין לו ענין כלל במה ששייך לחברו, ועל כן אין ביניהם לא קנאה ולא תחרות, וכן יהיו ישראל לעתיד, כשיהיו ברום המעלה כתיב, (ישעיה יא) אפרים לא יקנא את יהודה וגו'. וכאמרם ז"ל (בר"ס פ"ד) ונתתי לכם לב בשר לב בוסר בחלקו של חברו, כי באשר יהיה כל אחד דבוק בשורש נשמתו, ימשך לבו רק למה ששייך אליו הן ברוחניות הן בגשמיות. וזהו מה שכתוב 'וחנו בני ישראל איש על מחנהו ואיש על דגלו לצבאותם' היינו שיהיה לכל אחד נייחא על מחנהו ועל דגלו...

ובזה יש לפרש דברי המדרש (במד"ר פ"ב) אומרים להם האומות: 'שובי שובי השולמית' - הדבקו לנו, בואו אצלנו, ואנו עושין אתכם שלטונים הגמונים דוכטין אפרכין אסטרטליטין, שובי שובי ונחזה בך וכו'. וישראל אומרים 'מה תחזו בשולמית' - מה גדולה אתם נותנים לנו, שמא 'כמחולת המחנים' - שמא יכולים אתם לעשות לנו כגדולה שעשה לנו האלקים במדבר דגל מחנה יהודה וכו', וכבר תמחהו המפרשים מה קול הקריה הומה מגדולה זו, (כלומר איזה תשובה ניצחת יש בזה לאומות שלהם שמפתים את ישראל להתחבר עמם ויזכו לכל תענוגי ותאוות העולם הזה?). ולהנ"ל יש לומר בפשיטות, דאומות העולם אפילו כשיש להם כל הגדולות שבעולם, לבם חסר, וכל מי שיש לו

ממשלה יותר גדולה לבו יותר חסר, עד לדכא תחת רגליו כל אסירי ארץ... אבל דגלי מדבר נותנים מנוחה ונייחא כנ"ל.

ובפנימיות הענין יובן עוד יותר, דהדבוק בשורש נשמתו הוא דבוק למקור חיותו, ושואב חיים חדשים תמיד ממקורו, וכל ימיו הוא בשמחה וחדוה ונהירו דאנפין והתרחבות הדעת, על היפוך גדולה של חיי בשרים שהיא עפ"י רוב יגון ואנחה וקנאת איש מרעהו, וסופה תוגה:

השם משמואל מסיים שם ומקשר את כל הענין של הדגלים וסגולותיה עם סגולת השבת כדרכו בקודש, וז"ל:

והנה ביום השבת שבה כל פנימיות הבריאה לשרשה, ועל כן ישראל שהם פנימיות, שבים בשבת לשורש נשמתם ושואבים חיים חדשים, וזה הוא שבת 'יומא דנשמתא' - איש על מחנהו ואיש על דגלו, ובאשר הדבקות בשרשו גורמת התרחבות הדעת, על כן שבת הוא דעת, כמו שכתוב (שמות לא) 'לדעת כי אני ה' מקדשכם' וזה גורם חדוה ונהירו דאנפין, על כן בשבת ברכו במאור פנים, שאין דומה מאור פניו של אדם בשבת כבחול כדאיתא במדרש (בר"פ י"א).

התעוררות לקריאת הפרשה והפטרתה

מפני מה קדמה פרשת במדבר לחג השבועות?

ידועים לכל דברי הזוה"ק: ששבת קודש היא מקור הברכה, דמינה מתברכין כל שיתא יומין! השבת היא המכינה את שפע האור לכל ששת ימי המעשה, כיון שקוב"ה איסתכל באורייתא וברא עלמא - הקב"ה הביט בתורה וברא את העולם, הרי שכל מציאות הבריאה תלוי בתורה, וממוצא הדבר שקריאת הפרשה של השבת היא ההוראה לכל הבריאה של השבוע שלאחריה, ואם חל יו"ט בשבוע זו הרי שגם כל האורות של היו"ט כלולים בפרשה זו שנקראת בשבת הקודמת לה, כיון שעל פי רוב קדמה פרשת במדבר לחג השבועות כדברי הטור בסימני הקריאה "מנו ועצרו" כלומר לאחר הקריאה של מנין בני ישראל תעשו את חג העצרת שהיא חג השבועות הבעל"ט....

כיון שכן, יש ענין מיוחד להתבונן בכל שבת ושבת בתוכן הפנימי של הפרשה כדי לדעת מה ניקח ממנו לעבוד את השם - מהו העבודה המיוחדת לשבוע זה, ואם בכל שבת כן, ק"ו בן בנו של ק"ו בשבת שקודם חג השבועות שהוא ראש השנה לפירות האילן שהם נשמות בני ישראל, וכל הוראת החיים הרוחניים של האדם מחג שבועות זה עד לחג שבועות בשנה הבאה עלינו לטובה הכל תלוי ועומד ביום זה, הרי שבדאי יש להוסיף לימוד והתבוננות בתוכן הפרשה, וללמוד ממנה, איך ובמה נזכה לצאת על ידה בדימוס בדין, ואכן הרבה ספרים הקדושים עומדים על כך וכל אחד מבאר זאת על פי דרכו בקודש, הצד השווה שבהם שכולם מורים לנו את הדרך נלך בה - איך ניקח מתוכן הפרשה את ההוראה לענין ההכנות האחרונות לקראת קבלת התורה במעמד הר סיני בשנת תשפ"ד הבעל"ט איש על מחנהו ואיש על דגלו... ואמנם אין די ביריעה זו להביא את כל דבריהם, אך פטור בלא כלום אי אפשר [חלק מהדברים כבר הובאו בתוכן מאמרנו עד כאן], על כן נביא מקצת מן הדברים, תן לחכם ויחכם עוד בס"ד...

בספה"ק "בית אהרן" כותב בלשון קדשו: לך קורין תמיד פרשה זאת [במדבר] קודם שבועות, כי זאת הפרשה הכנה לקבלת התורה, והלוחות של סנפרינו"ן היו, שמספר בני ישראל נעשו הלוחות, כי התורה היא למעלה מן העולם, ולא היה באפשרי להורידה לזה העולם עד שיבא אחד שעיקרו ג"כ אינו מזה העולם ועל ידו התחיל להופיע, והאחד היה אברהם, ואח"כ נעשו ג', שלושה אבות, התגלות יותר מדרגה אחר מדרגה, ואח"כ נעשו י"ב שבטים שבטי י"ה, ואח"כ שבעים נפש, ואח"כ ששים ריבוא שזהו תכלית השלמות כי יש ששים רבוא אותיות לתורה, ואז היו יכולים להורידה לארץ, ועל כן קורין תמיד פרשה זו קודם שבועות, כי לא היה באפשרי לקבל את התורה בלא זה, ומהספירה נעשה מספר בני ישראל, ולזה מרומז ג"כ הדגלים בהתקשרות והתחברות יחד כל אחד למקומו, אז היו יכולים לקבל התורה.

על הפסוק הראשון בפרשה: **וַיִּדְבֹּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינִי בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּאַחַד לַחֲדָשׁ הַשָּׁנִי בִּשְׁנֵה הַשְּׁנִית לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם** **לֵאמֹר: אֹמַר הַרְמָ"א בִּסְפָרו תוֹרַת הָעוֹלָה: שֶׁבִּפְסוֹק זֶה יֵשׁ שִׁבְעָה עֶשְׂרֵי תִּיבוֹת, אָמְרוּ בַּמִּדְרָשׁ וְהִבִּיאוּ בַּעַל הָעֵקֶדָה וז"ל:**

מצאתי כתוב, חמשה חומשי תורה כנגד המנורה נאמרו, **בראשית** – שבעה תיבות בפסוק הראשון כנגד שבעה נרות. **ואלה שמות** – אחד עשר תיבות כנגד אחד עשר כפתורים. **ויקרא** – תשעה תיבות נגד תשעה פרחים. **במדבר** – שבעה עשר תיבות נגד גובהה של מנורה שהיא י"ז טפחים ומשהו. **אלה הדברים** – שנים ועשרים כנגד כ"ב גביעים עכ"ל.

בספר **"אגרא דפרקא"** מביא מדרש זה ומסיים: ונראה לי בסגולה כשהאדם אינו מבין איזה דבר בתורה, יאמר פרשת המנורה יאירו עיניו. והמשכיל יבין עכ"ל.

הרה"ק בעל נועם אלימלך זי"ע כותב: 'במדבר סיני' רמז לאדם שיהיה נכנע ושפל בעיניו כסיני, כדרך שעשה השי"ת, שמאס בהרים הגבוהים ובחר בסיני הנמוך מכולם, אבל חלילה לו לבוא מתוך הכנעה לידי עצבות המונעת השראת השכינה. לכן הזהירנו התורה להיות תמיד בשמחה, שאין השכינה שורה אלא מתוך שמחה הבאה מחמת הרגשת חג ומועד. וזהו 'באהל מועד', שאדם יכניס עצמו לאהל של מועד.

הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זי"ע כתב: שבא הכתוב לומר, שדיבורו ית' היה במדבר, שהוא מקום ותוקף הקליפות, כמש"כ: 'נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים', זאת היא סגולת התורה"ק, שיכולה להתפשט לכל המקומות השפלים וליכנס לעמקים ומשם להעלות כל הבחינות, ואפילו הפחותים מתעלים על ידה.

הרה"ק האדמו"ר הזקן מסדיגורא זי"ע: כדי שיוכל אדם לקבל את התורה צריך הוא מצידו להכין את הכלים שיהיה כלי מוכן לקבל, והכלי הזה נהיה ע"י שהאדם מזכך עצמו ומתקן מדותיו מכל מין לכלוך, וזה ענינו של ימי הספירה כהכנה לקבה"ת, כדי שיזכך עצמו להיות כלי צח לקבה"ת בחג השבועות. מיהו, האדם שלא זכה לתקן מקומו כראוי, לא יפול ברוחו ולא יתייאש לומר: שהוא חייב להישאר בחוץ ולא יהיה לו שייכות עם קבה"ת ח"ו, אלא העצה עבורו היא: שיהא לבו נשבר בקרבו שאין לו כלי הראוי לקבל.

וזהו הרמז בפסוק: "במדבר סיני", מדבר הוא ארץ לא זרועה, שאם האדם יודע בעצמו שהוא בחי' מדבר שלא חרש ולא זרע ולא עשה אתערותא דלתתא כדבעי, כדי לעורר על ידי זה אתערותא דלעילא, אז על ידי שפלות רוח וענוה שזה בחינת "סיני" שהנמיך עצמו מכל ההרים, על ידי זה הוא בא ל"וידבר ה' אל משה" נעשה כלי מוכן לקבל התורה.

מדי דברי בו נביא את מה שכתב בזה **כ"ק מרן הישמח ישראל** זי"ע (במדבר א): "וספרתם לכם ממחרת השבת". בימים האחרונים של הספירה ובפרט בשבת קודש, יכול כל אחד על ידי שמירת ש"ק, לתקן כל ימי הספירה ולמשוך על עצמו עול מלכות שמים ממידת מלכות. וכמאמרם של

הקדושים, כאשר ירים איש קצה המטה, יתרומם כל המטה, כן כאשר יתקן איש בימים האחרונים יתוקן כל הזמן. 'ועד ממחרת השבת השביעית תספרו' – תזככו [מלשון ספיר] כל ה'חמישים יום', כמו שנאמר במדרש [מובא בתוספות חגיגה ג] ג' מעידים זע"ז: הקב"ה שבת וישראל, וע"י קדושת השבת זוכה כל אחד לניצוץ אמת, לקבלת התורה – תורת אמת.

הרה"ק בעל שם משמאל זי"ע אמר בקדשו: דאי' במדרש שבג' דברים ניתנה התורה: באש, במים ובמדבר. שלשה דברים האלו סמלים הם לאדם מישראל במה יזכה לקנין התורה. א ש – שלהבת י-ה, להט והתלהבות אש הבערת בלב ישראל המשתוקקים לאביהם שבשמים. מ י – קרירות ומתינות, ישוב הדעת וצלילות המחשבה, לחשוב חשבונה של תורה ברוח נכונה ובשכל טוב. מד ב ר – ויתור על כל התענוגות וחשקי העולם הזה המונעים את האדם מהשגת השלימות.

על הכתוב 'באחד לחדש השני בשנה השנית' – אומר ה"חידושי הרי"ם" זי"ע: אחרי קבלת התורה הדגיש הכתוב את הזמן המדויק, והרי התורה היא למעלה מן הזמן. ללמדנו, שעיקר עבודת ישראל להמשיך את התורה הקדושה לתוך הזמן והטבע, לעשות מהם תורה שהיא למעלה מן הזמן. וזה מה שנאמר **בהפטרת השבוע**: 'והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר'. שיעשו מדבר הנכנס בגדר מספר – אין מספר.

בגמרא יומא הקשו סתירה בפסוק: כתיב 'והיה מספר בני ישראל' וגו' וכתב 'אשר לא ימד ולא יספר' ? ותירצו: בידי אדם אין מספר, בידי שמים יש מספר.

מבאר ה"כתב סופר" זי"ע: יש מספר בכמות ויש מספר באיכות. באיכות אין מספר לישראל, כי יש צדיק שישקול כנגד הרבה, כמ"ש חז"ל: שקול משה כנגד כל ישראל, ולכן 'בידי אדם אין מספר', אין לספור את בני ישראל בידי אדם. 'בידי שמים יש מספר' – שהרי רק הקב"ה יודע מספרם האמיתי מבחינת האיכות. אבל גופותיהם של ישראל יכולים לספור גם בני אדם.

ברש"י: מתוך חיבתן לפניו מונה אותם כל שעה.

ויש להבין, כלום בכל שעה מונין את בני"י יחד? ועוד, איך מונים את כל ישראל יחד כאילו הכל שווים ואין ביניהם פחותי ערך?

ואמר הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זי"ע: שחז"ל אמרו "אין לך אדם שאין לו שעה", ולכך נתכוון רש"י "מתוך חיבתן לפניו מונה אותם כל שעה" – כלומר: הוא מונה אותם לפי כל שעה טובה שנמצאה בכל אחד מישראל, ועל ידי זה כולם אוהבים וחביבים לפניו.

בספר "תפלה למשה" להרה"ק רבי משה מסמבור זי"ע – בהקדמה שניה שנכתב ע"י הרה"ק רבי יהודה צבי מדולינא זי"ע בשם הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב זי"ע, לבאר מש"כ רש"י מתוך חיבתן וכו', שכל אדם יש לפעמים א גיטע שעה, שבאותה שעה הוא לומד ומתפלל כראוי, והקב"ה מונה כל השעות הטובות האלו שיש אצל בני ישראל, מחמת חיבתן של ישראל.

חסידים היו אומרים: שזה הסמיכות של פרשת במדבר לחג השבועות, שבספירת העומר מצוה

למימי יומי ומצוה למימי שבועי, אבל מפרשת במדבר ואילך כבר מרוב התרגשות מונים גם שעות... וזה כוונת רש"י ז"ל.

על הכתוב שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחתם לבית אבתם במספר שמות כל זכר לגלגלתם: אומר השל"ה הק': כאן אנו רואים חשיבותם של ישראל, כל אחד הוא ראש, אישיות חשובה, ומאחר שאצילות מחייבת, צריך כל אחד מישראל לחוש רגש אחריות יתירה על כל מעשיו, לפי שיכול להשפיע בין לרע ובין לטוב.

הרה"ק בעל המאור עינים זי"ע דורש: כולם מוכרחים להתנשא ולהתעלות, 'למשפחתם לבית אבתם' – כי אנחנו חלק מהאבות וצריכים להגיע למעשי האבות. 'במספר שמות' – השם הוא השורש, 'נפש חיה הוא שמו', 'כל זכר לגלגלתם' – אם לא נתקן ח"ו כעת נצטרך להתגלגל כמה פעמים עד התיקון השלם, לכן טוב לתקן בפעם הזאת.

החידושי הרי"ם זי"ע חידש [וכן מובא מהמהרי"ט אלגאזי]: צוה הקב"ה למנות את בני ישראל, כי הדין הוא "דבר שבמנין אפילו באלף לא בטיל". לא רצה השי"ת שבני ישראל יתבטלו ברוב בין האומות, לכן צוה למנותם ועשאם ל'דבר שבמנין' שאינו בטל. ואף שזה שדבר שבמנין לא בטל הוא רק מדרבנן, אבל מנין כזה שהתורה צותה עליו לא בטל אפילו מדאורייתא.

רבי מאיר מרגליות בעל מאיר נתיבים זצ"ל התחיל ללמוד גמרא בהיותו ילד בן 5 שנים. המלמד, התחיל ללמוד אתו את המשנה: אבידתו ואבידת אביו אבידתו קודמת. אבידת אביו ואבידת רבו של רבו קודמת. שאביו הביאו לעולם הזה ורבו שלמדו חכמה מביאו לחיי העולם הבא.

אותו שבוע היה שבוע של פרשת במדבר – ובערב שבת חזר המלמד איתו על כל פרשת השבוע עם פירוש רש"י. בשבת שאל מאיר'ל הקטן את אביו: הלא לפי המשנה, נראה כי יפה כח המלמד מכח האב, כיון שהאב מביא את בנו רק לחיי העוה"ז, ואילו המלמד מביא לחיי העוה"ב. ואיך זה כותב רש"י כאן: המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו – בה בשעה שמעלת המלמד גדולה הרבה יותר ממעלת אביו?

והוא – מאיר'ל מתרץ: חושבני כי כוונת רש"י היא אחרת ממה שלימדני רבי, לדעתי כך היא הכוונה: המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב – מי שמלמד את בן חבירו תורה, הכתוב מעלה ומרומם אותו הרבה יותר על "כאילו ילדו" הוא בעצמו, כי המלמד עולה למעלה מן האב...

ובספר "מגרת זהב" בשם הרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע: על פי המשנה באבות: הלומד מחבירו אפילו אות אחת צריך לנהוג בו כבוד. וזה כאילו ילדו, כמו האב אף שילדו פעם אחת בכל זאת מחוייב הבן כל ימיו לנהוג בו כבוד, כך המלמדו תורה – אפילו פעם אחת, צריך לכבדו כל חייו.

מסגולות הפרשה

חביבין ישראל למקום בחיבה יתירה

בספר **באר משה** (אור"ח) כתב שמנין בני ישראל בשלושה זמנים [כשיצאו ממצרים, כשחטאו בעגל, כשבא להשרות שכניתו עליהם] בא ללמד לדורות, שגם כל יחיד ויחיד נמנה בשלושה זמנים, כי כל אחד ואחד גדולה חיבתו לפני המקום ברוך הוא, ואלו הם ג' הזמנים: **א.** ביציאת מצרים - כלומר, כשרוצה להיטהר מטומאת עוונותיו, מוכטח לו שיסייעו אותו, ויהיה נמנה בין הצדיקים. **ב.** כשחטאו בעגל, כלומר, אם חלילה נכשל בחטא, גם אז אין לו להתייאש אלא ישוב ורפא לו, ויזכה להימנות מחדש. **ג.** כשבא להשרות שכניתו עליהם. כלומר, האדם הזוכה להשיג מדרגה עליונה, שמנינו הוא כשם שנמנו ישראל בכללות, בעת שב הקב"ה להשרות שכניתו עליהם.

שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא

הרה"ק **רבי יהודה לייב איגר** זי"ע כתב בספרו "אמרי אמת": "וספרתם לכם ממחרת השבת". "שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא", עיקרו של דיבור זה נאמר בשבת קודש זה שלפני מתן תורה, שהרפואה היתה קרובה לבוא במתן תורה, שאז נתרפאו כולם. ושבוע זה כולו של ספירת מלכות נקרא בתורה"ק מפורש בשם שבת, כמו שנאמר: 'עד ממחרת השבת השביעית'. וגם בכל שבועות הספירה נאמר לשון **שבת**. 'שבע שבתות תמימות תהייתה', כי השבת שבכל הספירה הוא עיקר שורש תיקון הספירה.

בני חיי ומזוני

על הכתוב בפרשה (א, נב): וחנו בני ישראל איש על מחנהו ואיש על דגלו לצבאתם. אומר הרה"ק **הרבי מלובלין** זי"ע (זכרון זאת): דהנה בני ישראל צריכין להתברך בבני חיי ומזוני, וזה שאמר הכתוב 'איש על מחנהו' - רומז על חיי, כי מחנה רומז על האדם, כמ"ש 'והיה מחניך קדוש'. ואיש על דגלו - מרמז על פרנסה, שהדגל הוא ענין התאספות וקבוץ, שכשיש שובע בעולם יש שלום ואחדות בעולם. 'לצבאותם' - מרמז על בני, שיתרבו צבאות בני ישראל.

גוט שבת גוט שבת

א פריילעכן און א לוסטיגער לעכטיגע שבת, א גוט געבענטשט פריילעכע חודש
יהי החודש הזה סוף וקץ לכל צרותינו תחילה וראש לפדיון נפשנו

שבת שלום ומבורך

שבת של ברכת החודש לטובה ולברכה.

שבת של מנין בני ישראל 'במדבר סיני' אבל גם 'באהל מועד'.

שבת של ידיעה והכרה באמת ואמונה במעלתו ויחודו של כל אחד מישראל.

שבת של חכם המכיר את מקומו על מחנהו ועל דגלו - להמשיך את לבו אל שורש נשמתו.

לעילוי נשמות

זקני הרה"ח ר' מאיר דב"ר שמעון יצחק ז"ל רבניצר

נלב"ע י"א אדר

א"מ הרה"ח ר' בנימין ב"ר מאיר דב"ר ז"ל רבניצר

נלב"ע ז' תשרי תשפ"א

א"מ האה"ח מרת בריינדל ב"ר אברהם ז"ל רבניצר

נלב"ע ב'ג' בסלו תשנ"ה

מו"ח הרה"ח ר' נתן נטע ב"ר שמעיה ז"ל שושיצקי

נלב"ע ט"ו מרחשון תשס"א

ת.נ.צ.ב.ה.

